

איצינות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

לקרב ולא לרחק!

שמעתם על המושג 'מוחין דקטנות'? מסתמא, לא רק ששמעתם על כך, אלא גם חוויתם זאת על בשרכם, לא פעם ולא פעמיים...

ובכן, 'מוחין דקטנות', הוא מצב בו מוחו והשגתו של האדם קטנה. עיני שכלו נחשכות, ואינו רואה בעדן מאומה. לא רואה ולא מרגיש, לא את אורה של תורה, לא את חיות התפילה ולא את האושר של היהדות. בבחינת הנאמר בפרשת השבוע על יצחק אבינו "ותכהין עיניו מראות" – חושך בעיניו...

'מוחין דקטנות' זו נובעת ממידת הדין והגבורה. מידה שמהותה צמצום והגבלה, דינים ויסורים. מידה השייכת ליצחק אבינו, שהיה ה'מרכבה' למידת הגבורה, ולכן הוא זה שעקד את עצמו כי עבד את בוראו בגבורה ובמסירות נפש, גם כשהכל היה חשוך.

אך אנו, צאצאיו, כשפוקדים אותנו מוחין דקטנות, מר לנו מאד וקשה לנו להתמודד עם הנהגה של דין, צמצום והעדר חיות.

אי-לכך פותחת פרשת השבוע בבשורה משמחת עבורנו, וכך היא אומרת: "אלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק". דעו לכם - מכריזה התורה באזנינו - מי שהוליד את יצחק, מי שהביא לנו את אותה מוחין דקטנות, אינו אלא אברהם שהיה התגלמות של מידת החסד של הבורא יתברך!

כי "אלו הדינים והיסורים הם נראין כהתרחקות, כאילו רוצים להרחיקו מעבודתו, חס ושלוים. ובאמת, זה ההתרחקות הוא עיקר ההתקרבות, כי אלו הדינים וההתרחקות הם לטובתו, בחינת 'את אשר יאהב ה' יוכיח', כדי שיעמוד בנסיון הזה ויתגבר ויתאמץ להתקרב יותר.

"וזהו בחינת 'אברהם הוליד את יצחק', כי אברהם הוא בחינת חסד, ויצחק הוא בחינת גבורה, בחינת 'פחד יצחק'. היינו, שזה הדין הקדוש שהוא בחינת יצחק, הוא נולד ונמשך מאברהם שהוא בחינת חסד. כי באמת בזה הדין מלוכב חסד גדול, כי הוא לטובתו!" (ליקוטי מוה"ר, עד).

לא לחינם הוצרכה התורה להשמיענו זאת. כי יש מי שטוען ומפתה אחרת... קוראים להם 'ליציני הדור'.

וכך כותב רש"י על פסוק זה: "אברהם הוליד את יצחק - על ידי שכתב הכתוב 'יצחק בן אברהם' הווקק לומר 'אברהם הוליד את יצחק'. לפי שהיו ליציני הדור אומרים 'מאבימלך

נתעברה שרה. מה עשה הקדוש ברוך הוא? צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם, והעידו הכל 'אברהם הוליד את יצחק'!"

וכאז כן עתה; גם היום טוענים ליציני הדור שמצב הרוח הירוד וה'מוחין קטנות' לא נולדו מאברהם אלא מאבימלך... כלומר, המעברים הנפשיים אינם תולדה של מידת החסד, אלא תולדה של ניכור וריחוק חס ושלום, ובמקרה הטוב – תולדה של בעיות נפשיות ותו לא.

אך לעומתם של אותם ליציני הדור עומדת התורה ומלמדת אותנו שוב ושוב: 'אברהם הוליד את יצחק' – כל מה שעובר עליך אינו אלא כדי לקרב אותך. מצב הרוח הירוד והעדר החשק לא נולדו אלא מאברהם, מחסד הבורא שחפץ לעורר אותך בצורה שכואת.

כשם שההארה וההרגשה הטובה נשלחות לנו מלמעלה באהבה מאת הבורא יתברך שמו, כן ממש העדר האור גם הוא נשלח לנו מלמעלה באהבה, כדי לעורר אותנו להגביר את הרצון והחשק, ולהתחיל מחדש.

כמה כח צריך בשביל להתכחש לליציני הדור ולהשתכנע שאכן היסורים, יסורי הגוף הנפש והממוון, והחושך הרוחני הסמיך, אינם

אלא מאהבת ה' אלינו, לקרב ולא לרחק!

הן על כך נצרכת שקידה רבה בספריו של רבינו הקדוש ותלמידיו מוהר"ת, ללמוד את הדרך איך להפוך את כל סוגי המוחין דקטנות לתמריצים אל הקדושה, ולא להיסחף אחר פרשנותם של ליציני הדור, פרשנות מדכאת ומרחקת.

"כי יש מי שמתעה את עצמו שאינו יכול להתקרב לה' יתברך מריבו היסורים והתלאות וההקשות הפרנסה שעובר עליו ועל בני ביתו. על זה מבואר בהריבה, שהיסורים הם כחסד גדול, לקרב על דם דייקא לה' יתברך ולא לרחק" (ליקוטי הלכות, פריקה ושעיה ד, ג).

"שים לבך בני היטב לדברים האלה, כי אני יודע מרחוק מה שעובר עליך, מרירות דמירות... חוק ואמץ מאד מאד בלי שיעור וערך, ואל תשגיח על שום הלישות הדעת שנכנס בלבך. ואל תשמע לדברי מוסר של הבעל דבר והסטרא אחראי האומרים מוסר בלבך בשביל להחליש הלב ולרחק ממעט הטוב שרוצים לתפוס בו; לא תאבה ולא תשמע להם, כי אין שומעין דברי תוכחה ומוסר כי אם לקרב ולא לרחק!" (עלים לתרופה).

עמוד התקווה

לרגל התחלת מחזור הי"ז של העמוד היומי בליקוטי מוהר"ן הם סוער, הגלים נישאים לגבהים, ועלו שמים ירדו תהומות. ובתוך הסער הגדול מיטלטלת לה הספינה כעלה נידף, הרוחות הועפות קרעו את מפרשיה, כירכתי הספינה הוא יושב בודד, נפשו ברעה תמוגג, אימת מוות עוטפת את כל כולו, לבו פועם בחוקה. ולפתע את אשר יור בא, המים מנקיעים את הספינה, אט אט היא מתפוררת, הקרשים מתפורים לכל עבר; והוא בשארית כוחותיו נאחז בדף ספינה שנשאר לפליטה.

זה לא רק משל, והי מציאות חיים ענומה. ים של מחשבות ורעונות שאינם כרצון ה' יתברך שוטפים את האדם, הוא מנסה להתנער מהם, אך הללו מתגברים ביתר שאת. לרגע עולה הוא שמים, וברגע שלאחריו יורד הוא תהומות. המים גוברים; מפרשי הספינה נקרעים. מיום ליום נשברת הספינה והולכת – ניסיונות הדישים, כרות פתוחים, מהומות ומכשולים למכביר.

ובידו נשאר רק דף אחד של הספינה...

מזוו סודו של אותו דף ששום גל אינו יכול לזוז מוהר"ת בקדושתו גילה לנו זאת סמוך מאד להסתלקותו:

"כשעזרתי הסופר מסתלק וטרייף-פסול מתגבר, כפי שיש חיים אלפים ורבבות טרייף-פסול, עם זאת אני מקווה שדף אחד מספיק רביעו יהיה תקין על הכל" (מתוך מכתב שכתבו אנשי ברסלב לאחר ההסתלקות).

דף אחד מספיקו של אותו צדיק יכול לעמוד נגד הצונאמי המאיים לשטוף את כולנו!

בתוך הסער הגדול, בתוך הטלטלות העונות, הבה ניאחו בעוז בסוד תקוותנו הגדולה; הבה תלכד סביב עמוד האש האתון שיציל אותנו מכל הסערות; הבה נעשה לנו "חוק קבוע וחיוב חוק" שלא לוותר אפילו יום אחד על עמוד ההצלה.

בעת שמחת סיום ספר תקוותנו, בואו ונתחדש בתקווה גדולה זו שתעמוד לנו כמגן ומבצר, ותמליץ טוב בעדנו להתקרב בכל לב אל אבינו שבשמים, מתוך תשובה שלימה ואמיתית.

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	ג	ב. א	קצ	לא לב	מה
א	ד	ב. ב	קצא	לג לר	מו
ב	ה	ג. ג	קצב	לה לו	מו
ג	ו	ג. ג	קצג	לז לח	מח
ד	ז	ד. ד	קצד	לט למ	מט
ה	ח	ד. ד	קצה	מא מב	נ
ו	ט	ה. ה	קצו	מג מד	נא

י"ל ע"י "אוצרות ברסלב"

ת.ד. 50617 בית שמש
טל, במשרד: 02-9993338
פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
בארה"ב 718-8552121
מוקד הישועות 1800-81-81-81

הפצה למנינים ובתי כנסת: 052-7649775
הנצחה, תרומות ופרסום: 054-8419620

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
otzrot.breslev@gmail.com

י"ר הוועדה הרוחנית: הרב שמעון טייכנר
עורך: נתן אנשין natananshin@gmail.com
מפיץ: נוחעם א. ברזעקי

ברוך שהחיינו והגיענו לתחילת המחזור החדש של לימוד ליקוטי מוהר"ן

שורש נשמת משיח, והוא התחיל לעורר זה הדרך לעשות מהתורות תפילות, שזהו בחינת תהלים.

"אבל עיקר הגמר יהיה בימי משיח, שאז יתחדש הדרך הזה לגמרי, ועל ידי הדרך זה לא נבוש ולא נכלם לעולם, כי איך שהוא נשוב לה' יתברך" (ש).

זוהי תורתו של רבינו הקדוש, תורה שאינה אלא 'מרשם' על מה להתבודד... תורה שהלומד בה מושך אותה בתחנוניו ומקבל אותה מחדש מן השמים בקולות ובברקים, בזעקות ושוועות בשדות וביערות או בכל פינה מוצנעת שבה הוא מתפלל על מה שלמד למשל בעמוד היומי...

במחזור הבא של העמוד היומי נדאג לקבל את הליקוטי מוהר"ן ב"אתערותא דלתתא". נהפוך כל עמוד לשיחה של התבודדות:

"אהה השם, מתי נוכח לזה? כי כל ימינו פורחים והולכים כצל עובר וכענן כלה וכרוח נושבת וכחלים יעוף וכו', ואין לנו במה לתפסם ולהחזיקם שיהיו נשאים קיימים לנו שנחיה בהם לנצח, כי אם על ידי תפילה ותחנונים; והעיקר על פי הדרך הקדוש הזה, שהוא ישן וחדש מאד, שהוא 'לעשות מהתורות תפילות'" (עלים לתרופה, שגב).

בתוך דברי התעוררות ושיחה של תפילה – בודאי תעורר ותשבר את לבו מאד! (שיחות הר"ן, קצו).

עומק הדברים הוא:

הצורה האמיתית והמקורית בה אמור האדם לקבל תורה, הוא בהתעוררות מוקדמת מציודו, מה שנקרא 'אתערותא דלתתא'. כלומר, שיתעורר לכסוף ולהשתוקק לה', לזעוק ולצעוק, לנהום ולערוג אליו, עד אשר ישפיע לו ה' ברחמיו תורה מן השמים ויורה את הדרך הישרה והנכונה.

כך נהגו האבות הקדושים והצדיקים הקדמונים "אברהם יצחק ויעקב, משה אהרן יוסף דוד וכל הצדיקים הקדמונים, שעסקו בתפילה והתבודדות הרבה להתקרב להשם יתברך... והזכירו לעסוק בתפילה הרבה כל האבות עד משה שזכה בריבוי תפילותיו בחינת 'תפילה למשה' – להמשיך תורה" (ליקוטי הלכות, ר"ח ה).

אנו קיבלנו את התורה מן המוכן בלי התעוררות מיוחדת מציודנו, ולכן אנו סובלים מה שסובלים. שכן כאשר התורה ניתנת בצורה כזאת, באתערותא דלעילא בלבד, נאחזים בה 'דינים'. כך קרה לישראל במדבר "שקלקלו הערב-רב והחטיאו גם את ישראל... עד שבא דוד המלך עליו השלום, שהוא משלים את השבעה רועים והוא היה

זה הזמן המתאים להעלות על השולחן נושא ידוע אך נשכח: השימוש הנכון בתורתו של רבינו הקדוש.

הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן' אינו איזה 'מאגר מידע רוחני' נפלא, אלא ספר חי הפועל את פעולתו על לומדיו ומאיר את אורו על נשמות העוסקים בו. ולכן יש גם לספר זה 'הוראות הפעלה'.

אחת ההוראות החשובות ביותר, אותה נתן רבינו הקדוש לכל הלומדים בספריו הוא:

"כשלומד או שומע איזה מאמר תורה מצדיק האמת, אי יעשה מזה תפילה. דהיינו, לבקש ולהתחנן לפניו יתברך על כל מה שנאמר שם באותו המאמר: מתי יזכה גם הוא לבוא לכל זה, וכמה הוא רחוק מזה. יבקש מאיתו יתברך, שיוכחו לבוא לכל הנאמר שם באותו המאמר" (ליקוטי מוהר"ן ח"ב, כה).

ואכן כשנהגים כך, מתגלה האור המתוק, המוסר המופלא וההתעוררות העצומה הטמונים בין שיטי הספר הקדוש. כאשר העיד רבינו הקדוש ואמר: "המוסר של התורה שלי נפלא ועצום מאד. אילו היו אומרים זאת התורה בלשון אחר, בלשון מוסר, היה מעורר ומשבר את הלב מאד, כי כולה מוסר השכל, מוסר גדול ונורא מאד. על כן צריך ליהרר לקיים מה שהזרתי אתכם לעשות מן התורה תפילה. כי תיכף כשמתחילין להכניס זאת התורה

ה"דייטשל" – חתן הבעל שם טוב

היו נאלצים יהודים לגלות לשם בתור עבדים קשורים בשלשלאות, אך אתה בתפילותך ובמצוות שקיימת שם, העלית את הניצוצות לשרשם, וכבר לא ידויו שם יהודים עד ביאת הגואל".

רבי יחיאל והצדקת אדל זכו לבנים בעלי מדרגות נשגבות שהאירו פני תבל; הלא הם: הרה"ק רבי משה חיים אפרים מסדילקוב בעל "דגל מחנה אפרים", הרה"ק רבי ברוך מזויצ'בו, ואחותם הצדקת מרת פייגא שאחיה הדגולים כינוה "פייגא הנביאה" עקב רוח הקודש שפיעמה בקרבה ועיניה הטהורות שהיו ראוות מחוות רוחניים עליונים.

הצדקת מרת פייגא נישאה לרבי שמחה בנו של הרה"ק רבי נחמן מהורדנקה נאמן בית הבעש"ט, ובנם השלישי הוא רבינו הקדוש והנורא רבי נחמן מברסלב זיע"א אשר אורו מאיר ויאיר בעולם עד ביאת גואל צדק.

על נקודה הנקודה טובה של הגרוע בישראל, אין כל העולם יכול להכיל את שמחתו לעתיד לבוא

(ליקוטי הלכות, ב"ר ו"ב פ"ה, כ)

אמר לו: "סע לשלום ושוב לשלום".

רבי יחיאל הבין שהדבר לא ייצא לפועל, לקח איתו שופר ויצא לדרכו.

כשהגיעו הבנים אל אביהם, שמח לקראתם וערך לכבודם סעודה גדולה כשהוא מכבד אותם לשאת דברי תורה. אך למרבה הפלא, כשאחיו דרשו היה רבי יחיאל עסוק באכילה, משל אין דבריהם מעניינים אותו כלל... ועוד יתירה מכך, שכשיבדו אביו לדבר הכריז בקול: "אין לי מה לומר או לדרוש". התיישב בחורה והמשיך באכילה.

כשתמה אביו על פשר התנהגותו, ענה רבי יחיאל ואמר: "עשה מחר שוב סעודה".

למחרת ארע דבר שהיכה את כל הנוכחים בתדהמה. כשאחיו דרשו בדברי תורה, ניגש לעברם רבי יחיאל, העביר ידו מול עיניהם, ובמקום להמשיך ולדרוש, הם החלו להתרדות על עוונותיהם – עתה הבינו כולם כי רבי יחיאל אינו אדם פשוט. הוא סיפר להם כי כאשר הרוחק נוד, זכה להתוודע אל הבעש"ט הקדוש ואף להפוך לחתנו, אצלו למד כיצד לעבוד את ה' יתברך באמת, ומהי תורה לשמה. לבקשתם נשאר רבי יחיאל עמם פרק זמן, כשהוא דולה ומשקה אותם מבאר החסידות.

כששם פעמיו בחזרה למזיבו, בהיותו בלב ים, פרצה סערה שנמשכה מספר שבועות. ואז הבינו הנוסעים כי האנייה התרחקה מרחק עצום ממסלולה וכי הם קרובים לאי כלשהו. לפי השבנו של רבי יחיאל היה זה ערב ראש השנה, והוא ירד שם, התפלל את תפילות היום הקדוש, ותקע בשופר שעמו.

כשהור למזיבו אמר לו הבעש"ט: "ידוע תדע כי במקום שאליז נקלעת, המתונו ניצוצות קדושים רבים לתקונם, אלמלא באת לשם,

מוצאו היה מגרמניה. בצעירותו קרא אביו לו ולאחיו ואמר להם: "ביוון שבגרתם ובני דעת אתם, אתן לכל אחד מכם סכום ממון, פנו להיכן שתחפצו, בחרו מקום מגורים ותוכלו לשאת לכם נשים. בעוד חמש שנים תשובו לכאן, כדי שאדע מה עלה בחלקו של כל אחד מכם".

הבנים נפרדו מאביהם, ורבי יחיאל שם פעמיו אל מדינת פולין, שם דבק בו הכינוי ה"דייטשל" (הגרמני) על שם ארץ מוצאו.

דורש אלוקים היה, הוא עבד את בוראו כסתר ואיש לא עמד על גדולתו, אלא שבמרחק גדול, בעיירה מזויצ'בו, ישב הבעש"ט הקדוש אשר עיניו צופיות למרחקים. באחד הימים קרא לאחד מבחירי תלמידיו, רבי אריה לייב "המוכיח מפולנאה" והורה לו לנסוע אל מקום פלוני, לחפש שם אדם בשם ר' יחיאל הדייטשל ולתהות על קנקנו.

מילא המוכיח את השליחות, וכשהור שאלו רבו: "מה ראית בו בדייטשל?" השיב התלמיד: מיד כשניגשתי אליו כדי לפתוח אתו בשיחה, אמר לי כדברים האלה: "לא ידעתי, איני יודע, ולא אדע"... תשובתו של רבי יחיאל מצאה חן בעיני הבעש"ט; הוא ירד לעומק משמעותה והחליט לקחת את רבי יחיאל לחתן עבור בתו הצדקת מרת אדל, אשר על קדושתה הפליגו גדולי הצדיקים, ואילו אביה הקדוש אמר שלקח את נשמתה מן הפסוק "איש דית לימו" (שבחי הבעש"ט).

לאחר נישואיו הסתופף רבי יחיאל בצל חותנו הקדוש ושתה בצמא ממעיין תורתו, תורת החסידות. כשקרבו לסיומן חמש השנים מאז נפרד מאביו, חזר אליו, כשלאפי כן הוא מבקש מחותנו ורבו הקדוש שיברך אותו כי יצליח לשוב אליו לפני ראש השנה. עז היה רצונו להסתופף בצילו ביום הקדוש, אך הבעש"ט לא השיב לו על כך אלא

קימת הצות במסירות נפש

ומה יעשו ורבי שמואל החולה אינו מסוגל לטפס על חבלים? אחד מצעירי החסידים מתנדב לשימוש כסולם חי, ולאחר מאמצים על-אנושיים מורד רבי שמואל הזקן לקרקע הבטוחה, ומשם בנסיעה של דקות ספורות – לרחוב פושקין.

אלו שהתלוו איתו מתחילת המסע ידעו כי זה כיממה שלימה שלא טעם כלום, וכאשר נכנסו לאכסניה באחת הדירות הסמוכות לציון הקדוש, התיישב רבי שמואל לטעום קצת ולחזק את לבו לאחר צום ארוך ומתיש שנגזר עליו. לאחר מכן קרא קריאת שמע בכוונה ועלה על יצועו להעניק קצת מנוחה לעצמותיו הדואבות.

כך לפחות חשבו הסובבים, כשהם משערים כי רבי שמואל בוודאי לא יוותר על תפילת הוותיקין, ולמרות השעה המאוחרת יקום כארי לקראת הנץ החמה.

עברה מחצית השעה בלבד, השעון מראה על הצות לילה בדיוק, ורבי שמואל מכניס בהלם את כל הנוכחים בדירה. בכוחות נפשיים עצומים הוא מתעורר מהשינה הקצרצרה, נוטל בזריזות את ידיו ומשליך את רגליו המיוגעות מהמטה. ללא שהיות לוקח הוא את שקית הטלית והתפילין, ויוצא החוצה להתחיל בעבודת הצות לילה: טבילה במקוה, וכמובן פסגת השאיפות: אמירת תיקון הצות ליד הציון הקדוש.

החסידים שראו כל זאת, אפילו לא ניסו להניא אותו מכך, שכן מי שהכיר את רבי שמואל ציצי"ק ידע כי בכל מה שקשור לעבודת השם בכלל וקימת הצות בפרט, לא יעזרו שום תחנונים. לא בכדי אמרו עליו בפה מלא כי "מימיו לא עבר עליו הצות לילה בשינה!"

כארי הנוהם ביער, במשך שעות, עמד רבי שמואל בחצר הציון הקדוש דאז, החשוף לרוחות ולקור, ורק בסיומה של תפילת שחרית כוותיקין הרשה לעצמו לחזור לאכסניה ולנוח מעט.

לחגור את חגורת הבטיחות לקראת ההמראה הסתבר שפשוט צפוף מדי... השעה המאוחרת לא אפשרה לעשות סדר בדברים, והמטוס המריא אל תוך העננים החורפיים הסמיכים, כשהוא גדוש במספר נוסעים החורג מגבול המותר.

בתוך כל ההמולה יושב לו החסיד רבי שמואל ציצי"ק, בערוב שנותיו, כשהוא חלוש, חולה וכוחותיו אינם עמו. הצפיפות האיזומה במטוס הקטן המתנדנד בין שמים לארץ מתוך חוסר יציבות, במזג אויר חורפי סוער, נותנת את אותותיה על גופו המתיסר. מלוויו מייחלים שייגיע כבר הרגע המיוחל בו יצליחו לצאת איתו מקופסת הברזל המפחידה הזאת ולדרוך בשלום על קרקע מוצקה.

בשעה מאוחרת בלילה המטוס ממניך טוס, אורותיה של העיר אומן נוצצים קלושות מתוך החושך האוקראיני, הנוסעים אינם מצליחים לכבוש את התרגשותם כאשר המשימה מוכתרת בהצלחה, המטוס שהמריא מירושלים נחת באומן - - -

אבל עבור רבי שמואל התחילה קעת מסכת ייסורים חדשה. בשדה התעופה המקומי לא נמצא כבש מדרגות המתאים למטוס מסוגי מסויים זה, עובדי השדה אילתרו סולם חבלים בלתי יציב וקשרו אותו לדלת כשהנוסעים יורדים בו אחד אחד מתוך פחד ורעדה, היישר לתוך הקור הרוסי המקפיא השורר בתקופה זו.

שעות המתנה מורטות עצבים עברו על הממתנים לטיסה בשדה התעופה 'עטרות' שבצפון ירושלים. רק לאחר 11 שעות זכו סוף סוף עשרות הנוסעים להצטופף במטוס הקטן שהמריא לעבר העיר... אומן!

היה זה לקראת שבת חנוכה שנת תשנ"ג, שנים ספורות לאחר שמסך הברזל קרס וחסיד ברסלב התחילו בהמוניהם לנסוע לעיר הגעועים - אומן. ניתן לומר כי למרות שמואז נפתחה הדרך ועד היום המריא אלפי מיסות מארץ ישראל לאוקראינה, תזכר מיסה היסטורית זו, כפעם האחת והיחידה בה המריא מטוס נוסעים מעיר הקדוש ירושלים ונחת בשדה התעופה הצבאי שבצפון אומן עצמה, לא הרחק מציון רבינו הקדוש!

אם עבור כלל חסידי ברסלב מדובר במשהו היסטורי בלתי נשכח, הרי שלדידן של עשרות הנוסעים עצמם מדובר במאורע שנצרב בזכרונם לעד, שכן תוכניות היו לחוד ותוצאות לחוד; אם חשבו הנוסעים שהטיסה הזו תקצר הליכים ועיכובים, החלום העתיק יתגשם ותוך שלש שעות מהיציאה מהבית תדרוך כף רגלם בחצר הציון, הרי שעם הגיעם לשדה התעופה הירושלמי המיושן התברו קשות.

מסתבר שבשעות המתנה הארוכות נוספו להם נוסעים נוספים שלא היו רשומים לטיסה, אלה מצאו את הדרך לחדור לתוך המטוס, וכאשר נצטוו הנוסעים

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

שאלה:

מי הוא החסיד מאמסטרדם המוכר בספר חיי מוהר"ן?

תשובת הר"ר עמרם יוסף רוזנפלד

בחיי מוהר"ן תקנן מסופר: "פעם אחת שספרתי לפניו (לפני רבינו) מענין החסיד מאמסטרדם שהיה מפורסם בבראד, שנשע לארץ ישראל, וראיתו בקהילת קרעמניץ בחיותו מארץ ישראל, וספרתי לו ששמעתי ממנו שאמר שכבר הרג את היצר הרע. השיב לי בלשון גערה ואמר: זכי מי צריך לדבר שהרג את היצר הרע, מאחר שהתענה כל כך?! כי החסיד הו"ל התענה הרבה מאד, כי שמעתי מהותני (האון רבי יוד צבי אייזיק) שהתענה מאד וששה פעמים משבת לשבת רצופים."

ובכן, מי הוא איש קדוש ונורא זה שהעיד על עצמו שכבר הרג את היצר הרע ורבינו הקדוש ז"ע הסכים על כך? שאלתי פי כמה מאנ"ש ולא ידעו פשר הדבר: עד שאני ה' ליד ומצאתי שהגאון רבי יוסף שאול נתנון אב"ד לבוב בספרו "יד שאול" (פי לו סק"ט) מזכיר. וז"ל: "ובדור שלפנינו היה הרב הגדול הצדיק החסיד מה"ר אברהם הכהן ז"ל המפורסם שהיה נקרא החסיד מאמסטרדם, והיה מתענה שנים רבים משבת לשבת, ולמד תורה יום ולילה בעמידה". וכן בספרו "דברי שאול" (יהודיש אנדזת ביצה טו ע"א) "ואבותינו סיפרו לנו מהחסיד הקדוש מו"ה אברהם הכהן מאמסטרדם, אשר כל השבע היה מתענה משבת לשבת - ארבעים שנה. וביום השבת היה אוכל בלי שיעור וערך לכבוד השבת."

נציג כאן בקצרה את תולדותיו של איש קדוש ונורא זה. שמו היה רבי אברהם הכהן. נולד בעיר לאסק שבפולין. בשנת תקל"א עלה לארץ הקודש. במשך כעשר שנים ישב בירושלים ע"ה, בה זכה להערצה רבה מחכמי ירושלים שראו בו איש קדוש. בסוף שנת תקמ"א נשלח על ידם לחו"ל כשלוהא הרבני, וחד עם רבי הלל מזרחי זצ"ל. ראשית דרכם היה במדינות אוקראינה, ליטא ופולין. באמצע הדרך נפרדו דרכיהם, רבי אברהם הכהן המשיך לארצות אשכנז וכדבריו בהקדמה לספרו "עין פנים בתורה": "תפלה לא-ל נתגלגלה על ידי זכות, כי בכמה ערי ישראל במדינת הוותא אשר לא היה בנוי שמה בתי כנסיות, ודברתי על לבם לבנות ולא הפרו עצתי. גם ברבות מערי ישראל נעשתה שלום מבינים על ידי".

בשנת תקמ"ד, בחיותו באמסטרדם חלה אנושות, וכדבריו בהקדמה לספרו "וחשב לו הכהן": "א-ל אלוקים הוא הודיע כמה יגיעות יעצת, אמת הרחקתי נודד מירושלים ע"ה"ק וכמה הרפתקאות עדי עלי. בחיותי באמסטרדם נחליתי בחולי ואשר-זכר רח"ל, וגם בשבור עצם הכתף אשר לי, אשר אמרתי ספתי תמתי ח"ו - ומכילן הצליח לי מזור ורפואת תעלה והישיבני בחסדו הגדול למכונני הראשון, וכבחי או אן עתה ועוד יותר בבריאות ברכת"ה איברי ב"ה". יצונו שבאמסטרדם שהיה רק כשנה אחת - וכבר נקרא על שמה "החסיד מאמסטרדם". מאמסטרדם המשיך בדרכו לפיורדא, שם מסר לדפוס את ספרו הראשון "וחשב לו הכהן" שכולל ככל שאר חיבוריו רמזי אותיות התורה ורמזי הגאולה, צירופים וגימטריאות בדרך הקבלה.

איזכור על היותו בברוד כפי שמוהר"ת מצוין הוא בהסכמת רבי צבי הירש מואמושטש, וז"ל: "אברהם הוא אברהם בעדק מתחילתו ועד סופו, כאשר לי נאה להעיד, ודעתו בחיותו בק"ק בראד, ישב שם ימים רבים, יותר מנשה תמימה, ונסק בתעניתו משבת לשבת ולמד בעמידה, וכלילה לא נתן לעיניו תנומה. וכן דרכו בהלכות בקדוש בכל מקום אשר בא ונסע למסעיו, התנהג בפישיטו וקדושתו".

כך נדד ממקום למקום, ובכל מקום בואו התרים את יושבי המקום למען עניי ארץ הקודש ושלח את הכסף לעניי הארץ. כך במשך קרוב לשבע עשרה שנה, עד שנת תקנ"ז השנה שבה חזר לארץ ישראל.

בשובו ארצה נלקח כבן ערוכה לתשלום מס כבד שהטיל השלטון העות'מאני על אנשי ירושלים, ומשלא נפרע המס בוטנו, חבטוהו המרוקים בקרקע עד שיצאה נשמתו הטהורה מתוך יסורים, ביום כ' אדר ב' שנת תקנ"ח.

בענין מקום קבורתו. בספר "עיר לאסק וחכמיה" כתוב שגופו הטהור הובל לעיר"ק צפת ושם נטמן. ואילו ב"אנציקלופדיה לחכמי ירושלים" כתוב שנטמן בהר הזיתים.

לחידודא

חידה מס' 127

על מה כותב רבינו שבך הוא משמח את הקב"ה?

הפתרון לחידה מספר 126

על מה כותב רבינו שזוהי "רפואה גדולה?"

על שמחה (ליקוטי מוהר"ן ח"ב, כד)

זכה בהגרלה לחידה מס' 125

נחמן סיעה, רח' שבטי ישראל, ירושלים

בסך 50 ש"ח זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב'

רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אורות ברסלב' 02-9950000. לאחר בחינת תשובת, תקשו 1-9-2-1 והשאלו הודעה. בין הפותרים נכונה עדי שני בשעה 12 בלילה. תערוך תגולה על זכות קניה בסך 50 ש"ח

התבודדות היא מעלה עליזונה!

הרב אלכסנדר פראנק

בליקוטי מוהר"ן אומר רבינו: 'ההתבודדות היא מעלה עליזנה וגדולה מן הכל', ובהמשך התורה מבואר עוד בגדולת מעלתה וכן עצות ודרכים לקיומה.

מה החידוש שרבינו חידש לנו כאן ומה הגילוי הגדול?

שהרי אם נתבונן וגם נחפש בכל הספרים של הצדיקים הקדמונים, נראה שכולם הפליגו בגודל מעלתה. מה אם כן החידוש המיוחד שגילה לנו כאן רבינו?! רבינו עצמו התבטא על דרך ההתבודדות ואמר שזוהי דרך ישנה – ואף על פי כן היא חדשה לגמרי. כך עליו להתבונן מה היה החידוש העצום פה? אם נאמר שתכליתה היא תפילה, היה צריך לומר 'התפילה היא מעלה עליזנה וגדולה מן הכל' ומדוע היא מכונה 'התבודדות'? גם אם תכליתה היא תפילה, מדוע אם כן גם עליו לנהוג בה גם במצב שבו אין לנו כלל דיבורים ושום פתחון פה לפני ה'? אם יש לנו דיבורים או בקשות – נתפלל על כך, ואם לאו – לאו!

ההסבר לכך הוא, שתכלית ענין ההתבודדות היא אחת-קשר עם ה'.

כשנקיים אותה כמו שצריך, נקבע לנו שעה מיוחדת ומקום מיוחד בו אנו מדברים לאבינו שבשמים בדרי רחמים ותחנונות, טענות, פיוסים וריצויים, ואף אם אנהנו לא מצליחים לדבר, נבכה ונתאונן על כך שהתרחקנו כל כך שכבר איננו יכולים אפילו לדבר לה' – קיום עצה זו יביא אותנו למקום נפלא כזה שבכל מצב בו אנו נמצאים, מיד נמצא את הקשר עם הקב"ה.

ההתבודדות היא בעצם לעצור את מירוץ החיים ולקשר עצמך לה'. ואיך? על ידי דיבורים לה'. כי כוח הדיבור הוא גם כוח המקשר בין בני האדם, ולכן בהתבודדות אנו מתקשרים בקשר עמוק ויחיד עם הקב"ה.

לא פעם אפשר לראות שני אנשים שאין להם כל שיג ושיח ביניהם, אין הם מכירים אחד את משנהו, ומעולם גם לא חשבו שייכרו אחד את השני. ואז ההשגחה העליונה מפגישה אותם. לדוגמא, באוטובוס אחד לנסיעה ארוכה, שם יושבים אחד ליד השני, עד שכשהם יורדים מהאוטובוס הרי הם נראים כחברים ותיקים מושכר הימים. איך זה קרה? מה חיבר וקשר ביניהם? התשובה היא אחת – הדיבור! אילו היו יושבים כל משך זמן הנסיעה בלא לפצות הגה, לא היו נקשרים אחד לשני, ולפעמים היה הדבר אף גורם לניכור וריחוק עמוק ביניהם.

זהו בעצם הגילוי העמוק שרבינו רצה להנחיל לנו בקיום עצת ההתבודדות – הקשר והקירבה לה'. זוהי גם הסיבה מדוע אם אנו מתיישבים לקיים את העצה הזאת ואין באמתחתנו דיבורים כלשהם, אין הדבר גורם לנו להרפות מלחפש הלאה את הקשר. כי ההתבודדות מהותה היא קשר, ואם אין קשר, אזי עושים מזה עצמו דיבורים על שאין אנו יכולים לדבר, ובכך מתקשרים.

לכן גם רבינו רצה שכל אחד יקיים עצה זו בשפתו הוא. רבינו תופס לדוגמא את 'לשון אשכנז' שהיו אז רוב מנין ומנין כלל ישראל רגילים בה, שכן בשפת האם, הקשר והקירבה עמוקים יותר.

כשרבי נתן הגיע לרבינו ושמוע על אודות עצת ההתבודדות, הוא תיכף קלט שבקיומה אין מקום ודרגה שלא יוכל להגיע אליה. כי יהיה לו קשר אישי עם השי"ת, ומכל מצב יוכל להרים עיניו לה'.

(מעובד על פי שיפורו של הרב אלכסנדר פראנק שלי"א. ניתן להאזין לשיעור המלא מערכת השמע של 'אוצרות פרנס' 02-9950000, אידיש, שיחוח ומאמרם, וא"כ 9,3,1)

פרשת תולדות

לשמוע את קול הקדושה

"אמר רבי יהושע בן לוי, בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרות ואומרת 'אוי להם לבריות מעלבונה של תורה' (אבות ה, ב).

את הבת-קול הזו כל יהודי שומע, כל יהודי מקבל בכל יום רמזים והתעוררות להתקרב להשי"ת. כל פעם באופן ובצורה שונים, אבל כל יום בלי יוצא מן הכלל הקב"ה קורא לו: "בני יחקר, שוב אלי!"

אלא שיש לנו בחירה אם להקשיב לקול הזה, להתבונן בו, להתעמק בו, לבקש גם אנו את הקב"ה כשם שהוא מבקש אותנו, או ח"ו לאטום את האזניים ולהמשיך בעניינינו הגשמיים ובעיסוקים של העולם הזה. במקרה זה האחרון אנו עלולים לשמוע את הקול הזה באופן מסולף ולהרגיש קריאה ומשיכה דווקא לתאוות העולם הזה והבליאו!

יעקב אבינו זכה לשמוע את הקול הזה – 'הקול-קול יעקב' (בראשית כו) עד שזכה לכך שבכל מעשיו היה מוין את הנשמה הקדושה שלו ומוחק אותה, כמו שכתוב 'ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' (בראשית כו). הריח הוא מוין הנשמה, כפי שאמרו חז"ל שמהריח נהנית הנשמה ולא הגוף (ברכות מג ע"ב).

בעוד שעשיו עשה את הגוף ורצונותיו לעיקר – 'ויאכל וישת ויקם וילך' (בראשית כה). כי מיאן להקשיב לקול הקדושה שקרא לכל אדם באשר הוא, אלא אדרבה, 'וישא עשיו קולו' – זה הרים לו הרעה את של עשיו – שהרגיש משיכה מיוחדת להבלי העולם הזה.

ובכל זאת 'ויבך' כי אפילו בעולם הזה, רק הצדיקים הם אלה שמאושרים ושמהים באמת.

(עפ"י לקוטי מוהר"ן ח"ב, ה)

שבת חנוכה באומן
ההרשמה בעיצומה!
דרך צדיקים
02-5410100
www.zadikintours.com

החלה ההרשמה לקצוות
לנסיעות חורף השנ"ג
נתיבים טורס
נסיעות לחו"ל | כרטיס צדיקים | אירועים מיוחדים
02-633-8444

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן מוקד הישועות 1-800-81-81-81
להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
לישועה והצלחה, לרווח פרנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

זמנת עולם בהפצת האוצרות				המפיעים			
<p>ירושלים הר"ר נתן בן ישראל שניאורסון תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שתח' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>ירושלים הר"ר חזקוני תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שתח' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>בית שמש הר"ר עזרא בן שמעון ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שתח' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>ירושלים הר"ר אליהו עזרן ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת ארבעת ימי שמעון שניאורסון ע"ב נחת הר"ר מאיר רבם ה"ר זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה</p>	<p>בית שמש הר"ר פרוץ חבל ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"נ אמו מרת שרה לאה בת ר' ליבער ע"ה נלביע ד' כסלו תשל"ג ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>ירושלים הר"ר אביעם לוי ה"ר תרם והפיץ 1000 גליונות לע"נ ר' נטן ב"ד מאיר מרת שרה ב"ד חוקה ר' אריה ב"ד חיים ר' ישראל אלטר ב"ד מאיר מרת ביילא ב"ד נפתלי הרצקא ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>ירושלים הר"ר יהודה לייב פראנק ה"ר הר"ר מרדכי זאב גודלסקי ה"ר הר"ר נחמן פישר ה"ר הר"ר ישראל נחמן רוזנבלט ה"ר הר"ר נתן צדוק פראנק ה"ר הר"ר יהודה לייב צציק ה"ר הר"ר ישראל נחמן פראנק ה"ר הר"ר משה פראנק ה"ר הר"ר בנימין פראנק ה"ר תרמו והפיצו 2000 גליונות לע"נ אביהם / חותנם הררה"ר ר' יעקב בן הררה"ר ר' נחום יצחק שמעון פראנק זצ"ל נלביע ד' כסלו תשס"ח ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>ירושלים הר"ר ישראל חיים הכט ה"ר הר"ר שלמה נחמן הכט ה"ר הר"ר שמעון ברוך הכט ה"ר הר"ר נחמן דן שפירא ה"ר הר"ר מיכאל משה הכט ה"ר הר"ר יהודה משה גור אריה ה"ר הר"ר נתן יהודה הכט ה"ר הר"ר יוסף אריה הכט ה"ר תרמו והפיצו 2500 גליונות לע"נ אביהם / חותנם הררה"ר ר' שמואל דוד בן הר"ר יצחק הכט זצ"ל נלביע ד' כסלו תשס"ח ת.נ.צ.ב.ה.</p>

ההרשמה בעיצומה ל- עובת חנוכה באומן! נותרו מקומות אחרונים!
מחיר - \$399
מקד 'אירו-פנים': 02-800-80-80
רנ' מלכי ישראל 16 ירושלים